DECIZIE Nr. 24/2016 din 20 ianuarie 2016
referitoare la exceptia de neconstitutionalitate a dispozitiilor art. 250 alin. (6) din Codul de procedura penala
EMITENT: CURTEA CONSTITUTIONALA
PUBLICATA IN: MONITORUL OFICIAL NR. 276 din 12 aprilie 2016

```
Augustin Zegrean        - presedinte
Valer Dorneanu          - judecator
Petre Lazaroiu          - judecator
Mircea Stefan Minea     - judecator
Daniel Marius Morar     - judecator
Mona-Maria Pivniceru    - judecator
Puskás Valentin Zoltán  - judecator
Simona-Maya Teodoroiu   - judecator
Tudorel Toader          - judecator
Afrodita Laura Tutunaru - magistrat-asistent
```

1. Pe rol se afla solutionarea exceptiei de neconstitutionalitate a dispozitiilor art. 250 alin. (6) din Codul de procedura penala, exceptie ridicata direct de Avocatul Poporului si care formeaza obiectul Dosarului Curtii Constitutionale nr. 701D/2015.

2. Dezbaterile au avut loc in sedinta din 17 noiembrie 2015 in prezenta reprezentantului legal al Ministerului Public, procuror Marinela Minca, si cu participarea reprezentantului legal al autorului exceptiei, doamna consilier Ecaterina Mirea, cu imputernicire la dosar, cand Curtea, avand in vedere cererea de intrerupere a deliberarilor pentru o mai buna studiere a problemelor ce formeaza obiectul cauzei, a amanat succesiv pronuntarea pentru data de 3 decembrie 2015, 8 decembrie 2015, 15 decembrie 2015 si 19 ianuarie 2016. La data de 19 ianuarie 2016, Curtea, constatand ca nu sunt prezenti toti judecatorii care au participat la dezbateri, potrivit art. 58 alin. (1) teza intai din Legea nr. 47/1992 privind organizarea si functionarea Curtii Constitutionale si in temeiul art. 57 din Legea nr. 47/1992 si al art. 56 alin. (2) din Regulamentul de organizare si functionare a Curtii Constitutionale, adoptat prin Hotararea Plenului Curtii Constitutionale nr. 6/2012, a amanat pronuntarea pentru 20 ianuarie 2016, data la care a fost pronuntata prezenta decizie.

CURTEA,
avand in vedere actele si lucrarile dosarului, constata urmatoarele:

3. Prin Adresa nr. 2.034 din 3 aprilie 2015, **Avocatul Poporului, in temeiul art. 146 lit. d) teza a doua din Constitutie si al art. 32 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea si functionarea Curtii Constitutionale, a sesizat Curtea**

Constitutionala cu exceptia de neconstitutionalitate a dispozitiilor art. 250 alin. (6) din Codul de procedura penala.

4. **In motivarea exceptiei de neconstitutionalitate** se sustine ca prevederile legale mentionate incalca prevederile constitutionale referitoare la accesul liber la justitie, deoarece nu prevad posibilitatea contestatiei si impotriva luarii masurii asiguratorii dispuse de catre judecatorul de camera preliminara sau de catre instanta de judecata. Folosind exprimarea "interese legitime", textul constitutional de referinta nu pune o conditie de admisibilitate a actiunii in justitie, ci obliga justitia sa ocroteasca numai interese legitime. Ca urmare, ceea ce trebuie sa primeze este accesul la o cale de atac, caracterul legitim sau nelegitim al interesului urmand sa fie constatat in instanta.

5. Cu privire la incalcarea art. 24 alin. (1) din Constitutie, Avocatul Poporului sustine ca acesta cuprinde totalitatea drepturilor si regulilor procedurale ce permit partilor implicate in procese sa se apere impotriva acuzatiilor ce li se aduc, dovedind lipsa vinovatiei lor si justetea propriilor afirmatii, precum si contestand invinuirile ce li se aduc. Garantarea dreptului la aparare este o obligatie ce revine statului si se afla in stransa corelatie cu **principii procesuale fundamentale**, precum cel al legalitatii, al aflarii adevarului sau al rolului activ al organelor judiciare. Totodata, exercitarea dreptului la aparare presupune existenta unor drepturi procesuale pentru partile din proces, iar prin intermediul garantiilor procesuale aceste drepturi pot fi realizate. O garantie procesuala importanta este posibilitatea controlului asupra legalitatii si temeiniciei atat a solutionarii cauzelor, cat si a masurilor procedurale, motiv pentru care **legiuitorul nu poate suprima dreptul - substantial - al unei parti interesate de a exercita caile de atac si nici nu poate restrange exercitiul acestui drept decat in conditiile stabilite prin art. 53 din Constitutie**. In concluzie, prin lipsa unei cai de atac, persoana afectata de masura asiguratorie luata de judecatorul de camera preliminara si de catre instanta de judecata nu isi poate exercita dreptul la aparare.

6. Cu privire la incalcarea art. 44 alin. (8) din Constitutie, Avocatul Poporului sustine ca prezumtia dobandirii licite a averii se intemeiaza pe principiul general potrivit caruia orice act sau fapt juridic este licit pana la dovada contrarie, impunand, in ce priveste averea unei persoane, ca dobandirea ilicita a acesteia sa fie dovedita. Totodata, **persoana in cauza trebuie sa aiba posibilitatea de a dovedi caracterul licit al bunurilor pe care le detine, indiferent de faza procesuala in care s-a dispus masura confiscarii si de persoana care a luat-o - procuror, judecatorul de camera preliminara sau instanta de judecata**.

7. Prezumtia dobandirii licite a averii reprezinta o aplicatie a prezumtiei de nevinovatie si, in acord cu viziunea instantei de la Strasbourg, trebuie insotita de anumite garantii. In acest sens instanta europeana a statuat ca aplicarea practica a diverselor dispozitii nationale, care permit confiscarea extinsa, este compatibila cu

notiunea de "proces echitabil", cu prezumtia de nevinovatie si cu protectia proprietatii si include confiscarea in cadrul pedepselor penale la care se refera art. 7 din Convention. Totodata, facand trimitere la jurisprudenta Curtii Europene a Drepturilor Omului, Avocatul Poporului a aratat ca masura confiscarii extinse este dispusa de catre o instanta judecatoreasca pe baza convingerii proprii ca bunurile supuse confiscarii provin din activitati infractionale, formate in urma parcurgerii unei proceduri judiciare publice, in cadrul careia persoanele in cauza au acces la dosar si la argumentele acuzarii si au posibilitatea sa propuna probe si sa se prezinte dovezile pe care le considera necesare. Or, persoanele aflate in ipoteza art. 250 alin. (6) din Codul de procedura penala sunt lipsite de mijloacele procedurale de aparare impotriva masurii confiscarii speciale/extinse. Situatia este cu atat mai grava cand masura se ia asupra bunurilor proprietate a altor persoane decat suspectul sau inculpatul, care nu au nicio calitate procesuala, iar in lipsa posibilitatii contestatiei sunt lipsite de orice mijloc procedural de aparare, de dovedire a caracterului licit al bunurilor confiscate.

8. In sfarsit, in sustinerea neconstitutionalitatii textului criticat, Avocatul Poporului face trimitere la reglementarea anterioara prevazuta in art. 168 din Codul de procedura penala din 1969 si la Directiva 2014/42/UE a Parlamentului European si a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind inghetarea si confiscarea instrumentelor si produselor infractiunilor savarsite in Uniunea Europeana.

9. Potrivit dispozitiilor art. 33 din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat presedintilor celor doua Camere ale Parlamentului si Guvernului, pentru a-si exprima punctele de vedere asupra exceptiei de neconstitutionalitate.

10. **Presedintii celor doua Camere ale Parlamentului** si **Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra exceptiei de neconstitutionalitate.

CURTEA,

examinand actul de sesizare, raportul intocmit de judecatorul-raportor, concluziile scrise depuse de Avocatul Poporului, sustinerile reprezentantului autorului exceptiei, concluziile procurorului, dispozitiile legale criticate, raportate la prevederile Constitutiei, precum si Legea nr. 47/1992, retine urmatoarele:

11. Curtea Constitutionala a fost legal sesizata si este competenta, potrivit dispozitiilor art. 146 lit. d) din Constitutie, precum si ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10, 29 si 32 din Legea nr. 47/1992, sa solutioneze exceptia de neconstitutionalitate.

12. Obiectul exceptiei de neconstitutionalitate il constituie dispozitiile art. 250 alin. (6) cu denumirea marginala Contestarea masurilor asiguratorii din Codul de procedura penala, care au urmatorul continut: "Impotriva modului de aducere la indeplinire a masurii asiguratorii luate de catre judecatorul de camera preliminara ori de catre instanta de judecata, procurorul, suspectul ori inculpatul sau orice alta

persoana interesata poate face contestatie la acest judecator ori la aceasta instanta, in termen de 3 zile de la data punerii in executare a masurii."

13. Autorul exceptiei de neconstitutionalitate sustine ca dispozitiile legale criticate incalca prevederile constitutionale ale art. 21 alin. (1) si (2) referitor la accesul liber la justitie, art. 24 alin. (1) referitor la garantarea dreptului la aparare si art. 44 alin. (8) referitor la interdictia confiscarii averii dobandite licit si la caracterul licit al dobandirii sale.

14. Cu privire la dispozitiile art. 250 alin. (6) din Codul de procedura penala Curtea constata ca s-a mai pronuntat prin Decizia nr. 207 din 31 martie 2015, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 387 din 3 iunie 2015, Decizia nr. 497 din 23 iunie 2015, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 580 din 3 august 2015, si Decizia nr. 543 din 14 iulie 2015, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 694 din 15 septembrie 2015. In acele situatii, autorii exceptiei au criticat, in esenta, faptul ca impotriva luarii masurii asiguratorii **dispuse de judecatorul de camera preliminara sau de instanta de judecata competenta sa solutioneze fondul cauzei nu exista o cale imediata de atac**, deci partea interesata este limitata in dreptul sau de a contesta masura numai cu privire la modul de aducere la indeplinire a acesteia, fara a avea posibilitatea de a se plange impotriva masurii insesi, imprejurare care ar fi de natura a afecta dispozitiile art. 16, art. 20 art. 21, art. 23 alin. (11) si (12), art. 24, art. 44, art. 53, art. 124 si art. 129, precum si cele ale art. 6 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale si ale art. 13 privind dreptul la un recurs efectiv din Conventie si ale art. 1 privind protectia proprietatii din Protocolul nr. 1 la Conventie.

15. Curtea Constitutionala a respins ca neintemeiate exceptiile invocate, deoarece prin prima decizie, respectiv Decizia nr. 207 din 31 martie 2015, s-a retinut, in esenta, ca, in cazul in care masura asiguratorie a fost dispusa prin incheiere **de judecatorul de camera preliminara ori de instanta competenta sa judece cauza pe fond**, atunci masura poate fi contestata, in acord cu art. 408 alin. (2) coroborat cu art. 409 alin. (1) lit. b) si f) din Codul de procedura penala, cu apel, odata cu sentinta atacata prin care se solutioneaza fondul cauzei.

16. Tot prin Decizia nr. 207 din 31 martie 2015, anterior citata, paragrafele 17 si 19, Curtea a facut referire la jurisprudenta Curtii Europene a Drepturilor Omului, care a constatat ca instituirea sechestrului nu este o judecata asupra unei acuzatii in materie penala in sensul art. 6 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale, deoarece atat stabilirea unor drepturi de creanta ale unor terti, cat si confiscarea unor bunuri sunt masuri ce urmeaza a fi luate ulterior, in cadrul unor proceduri separate (Decizia din 18 septembrie 2006, pronuntata in Cauza Mohammad Yassin Dogmoch impotriva Germaniei). Or, din moment ce o astfel de procedura nu priveste temeinicia unei acuzatii penale in sensul art. 6

paragraful 1 din Conventie, nu se poate sustine ca se impune existenta unui dublu grad de jurisdictie. Argumentele din Decizia nr. 207 din 31 martie 2015 au fost reluate si in deciziile ulterioare anterior mentionate.

17. In continuare, Curtea observa ca, potrivit solutiei legislative consacrate de alin. (6) al aceluiasi articol, in termen de 3 zile de la data punerii in executare a masurii asiguratorii, se poate face contestatie numai impotriva modului de aducere la indeplinire a acesteia, legalitatea si temeinicia luarii sale de catre judecatorul de camera preliminara ori de catre instanta de judecata putand fi supusa cenzurii numai odata cu fondul.

18. Cu toate acestea, Curtea constata ca, **in cazul in care masura a fost luata cu prilejul solutionarii apelului, contestarea ei nu mai este posibila, neexistand nicio cale de atac**. Asa fiind, prin prisma acestei noi abordari, Curtea considera necesara reconsiderarea jurisprudentei in materie, urmand sa admita exceptia de neconstitutionalitate invocata in prezenta cauza, pentru considerentele ce vor fi aratate.

19. Astfel, intrucat textul constitutional nu distinge, rezulta ca accesul liber la justitie consacrat de art. 21 alin. (1) din Legea fundamentala nu se refera exclusiv la actiunea introductiva la prima instanta de judecata, ci si la sesizarea oricaror altor instante care, potrivit legii, au competenta de a solutiona fazele ulterioare ale procesului, asadar, la exercitarea cailor de atac, deoarece apararea drepturilor, a libertatilor si a intereselor legitime ale persoanelor presupune, in mod logic, si posibilitatea actionarii impotriva hotararilor judecatoresti considerate ca fiind nelegale sau neintemeiate - in speta fiind vorba de incheierea de luare a masurii asiguratorii care, potrivit art. 370 alin. (3) din Codul de procedura penala, este tot o hotarare judecatoreasca. Asa fiind, in situatia in care masura asiguratorie este dispusa de instanta competenta sa solutioneze apelul, atunci inculpatul, persoana responsabila civilmente, ori alte persoane interesate sunt lipsite de dreptul de acces la justitie, intrucat legea nu dispune de nicio cale de atac impotriva masurii, hotararea prin care a fost luata masura asiguratorie in apel nemaiputand fi atacata.

20. In aceste conditii, Curtea retine ca, in exercitarea prerogativelor sale privind reglementarea cailor de atac sau exceptarea de la exercitarea lor, legiuitorul trebuie sa aiba in vedere si respectarea celorlalte principii si texte constitutionale de referinta. Raportat la materia luarii masurilor asiguratorii, prin eliminarea controlului judiciar separat al incheierilor pronuntate se aduce atingere dreptului accesului liber la justitie si dreptului la un proces echitabil, iar in subsidiar dreptului de proprietate privata. Or, statul are obligatia de a garanta caracterul efectiv al accesului liber la justitie in acord cu exigentele referitoare la echitatea procedurilor.

21. Asa fiind, excluderea de la controlul judecatoresc imediat a incheierii prin care judecatorul de camera preliminara sau instanta de judecata dispune cu privire

la masuri asiguratorii in procesul penal determina o incalcare a accesului liber la justitie, **intrucat, pe de o parte, persoanele interesate sunt private de o garantie procedurala efectiva pentru apararea dreptului lor de proprietate afectat prin instituirea acestor masuri, iar, pe de alta parte, se aduce atingere substantei dreptului statuat prin dispozitiile art. 21 alin. (1) din Legea fundamentala in ipoteza in care masura asiguratorie a fost dispusa in apel**. Principiul de rang constitutional al accesului liber la justitie pentru apararea drepturilor si intereselor legitime, dar si cel al legalitatii care trebuie sa guverneze procesul penal exclud posibilitatea ca dreptul oricarei persoane interesate ar putea fi limitat doar la contestarea modului de aducere la indeplinire a masurii asiguratorii dispuse de judecatorul de camera preliminara ori de catre instanta de judecata, deoarece pe parcursul procesului penal se pot ivi situatii in care imprejurarea avuta in vedere in momentul dispunerii acestei masuri sa nu fie conforma cu exigentele legale, neexistand nicio justificare obiectiva sau rationala pentru a nega dreptul persoanei interesate de a se adresa instantei pentru apararea drepturilor sale.

22. Potrivit prevederilor art. 129 din Constitutie, "Impotriva hotararilor judecatoresti, partile interesate si Ministerul Public pot exercita caile de atac, in conditiile legii". Aceasta norma constitutionala cuprinde doua teze: prima teza consacra dreptul subiectiv al oricarei parti a unui proces, indiferent de obiectul procesului, precum si dreptul Ministerului Public de a exercita caile de atac impotriva hotararilor judecatoresti considerate ca fiind nelegale sau neintemeiate; cea de-a doua teza prevede ca exercitarea cailor de atac se poate realiza in conditiile legii. Prima teza exprima, de fapt, in alti termeni dreptul fundamental inscris in art. 21 din Constitutie, privind accesul liber la justitie; aceasta teza contine, asadar, o reglementare substantiala. Cea de-a doua teza se refera la reguli de procedura, care nu pot insa aduce atingere substantei dreptului conferit prin cea dintai teza. Asa fiind, in privinta conditiilor de exercitare a cailor de atac legiuitorul poate sa reglementeze termenele de declarare a acestora, forma in care trebuie sa fie facuta declaratia, continutul sau, instanta la care se depune, competenta si modul de judecare, solutiile ce pot fi adoptate si altele de acelasi gen, astfel cum prevede art. 126 alin. (2) din Constitutie, republicata, potrivit caruia "Competenta instantelor judecatoresti si procedura de judecata sunt prevazute numai prin lege". Cu toate acestea, desi art. 129 din Constitutie asigura folosirea cailor de atac "in conditiile legii", aceasta dispozitie constitutionala nu are insa semnificatia ca "legea" ar putea inlatura ori restrange exercitiul altor drepturi sau libertati expres consacrate prin Constitutie.

23. Curtea reaminteste ca masurile asiguratorii sunt masuri procesuale cu caracter real care au ca efect indisponibilizarea unor bunuri mobile si imobile prin instituirea unui sechestru. Ca efect al instituirii sechestrului, proprietarul acestor bunuri pierde dreptul de a le instraina sau greva de sarcini, masura afectand, asadar,

atributul dispozitiei juridice si materiale, pe intreaga durata a procesului penal, pana la solutionarea definitiva a cauzei.

24. Asadar, intrucat dreptul la un proces echitabil poate fi privit in legatura cu incalcarea/negarea unor garantii procesuale privind drepturi cu caracter civil, respectiv dreptul de proprietate privata, Curtea retine ca reglementarea unei cai de atac efective in beneficiul persoanelor al caror drept de proprietate este afectat prin masuri procesuale restrictive reprezinta o exigenta constitutionala pe care legiuitorul trebuie sa o respecte in vederea protejarii si garantarii dreptului de proprietate privata.

25. De aceea, legiuitorul, pe langa obligatia de a oferi oricarei persoane posibilitatea efectiva de a se adresa justitiei pentru apararea drepturilor, a libertatilor si a intereselor sale legitime, trebuie sa imprime acestei posibilitati un caracter echitabil care sa confere plenitudine de exercitiu prin atingerea finalitatii urmarite. Aceasta se poate realiza prin crearea unei proceduri care sa respecte cerintele de echitate instituite de art. 21 alin. (3) din Constitutie in absenta carora este golita de continut orice cenzura a luarii masurii asiguratorii de catre instanta. Exigenta este cu atat mai evidenta cu cat hotararea instantei de fond, punand capat conflictului de drept penal, intra in categoria actelor prin care se infaptuieste justitia si a caror verificare de catre instanta de apel se realizeaza, din perspectiva asigurarii unui **standard cat mai apropiat de cel al unei protectii normale a dreptului** la un proces echitabil, intr-un timp mult prea mare. Simplul drept al persoanei interesate de a se adresa justitiei in acest fel capata caracter formal atata vreme cat garantiile specifice procesului echitabil nu sunt respectate. Echitatea procedurii consacrata de art. 21 alin. (3) din Constitutie reprezinta o valorificare explicita a dispozitiilor art. 6 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale. Asa fiind, aspectele legate de respectarea dreptului la un proces echitabil se examineaza in functie de ansamblul procesului si de principiile proprii de organizare a fiecarei proceduri. In acest sens, Curtea constata ca efectivitatea garantiilor referitoare la procesul echitabil trebuie aplicate nu numai in fazele premergatoare judecatii - a se vedea in acest sens dispozitiile art. 250 alin. (1) din Codul de procedura penala potrivit caruia suspectul, inculpatul sau orice alta persoana interesata beneficiaza de calea de atac a contestatiei nu numai impotriva modului de aducere la indeplinire a masurii asiguratorii luate de procuror, dar si impotriva masurii insesi -, ci si in fazele ulterioare (de camera preliminara, fond sau apel).

26. Prin urmare, faptul ca incheierea judecatorului de camera preliminara sau a instantei de judecata prin care a fost dispusa masura asiguratorie poate fi atacata cu apel numai odata cu sentinta nu este un argument suficient care sa acopere neajunsurile relevate, neajunsuri care se convertesc fara putinta de tagada in **afectari ale dreptului la un proces echitabil.** Mai mult, in situatia in care

incheierea de luare a masurii asiguratorii a fost dispusa de catre instanta de apel, atunci este negata orice posibilitate a persoanei interesate de a uza de dreptul sau substantial referitor la accesul la justitie.

27. In plus, desi prin Decizia nr. 207 din 31 martie 2015, Curtea a statuat ca in materia contestarii masurilor asiguratorii dispuse in procesul penal garantiile unui proces echitabil, instituite prin art. 6 din Conventie, nu sunt aplicabile, intrucat instituirea sechestrului nu este o judecata asupra unei acuzatii in materie penala, se observa ca standardul de protectie oferit de dispozitiile Conventiei si de jurisprudenta instantei europene este unul minimal, Legea fundamentala, jurisprudenta Curtii Constitutionale sau orice alta conventie la care Romania este parte putand oferi, in masura in care este afectata substanta unui drept (drept de proprietate si drept la un proces echitabil), un standard mai ridicat de protectie a drepturilor, potrivit prevederilor art. 20 alin. (2) din Constitutie si art. 53 din Conventie (a se vedea in acest sens Decizia nr. 64 din 24 februarie 2015, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 286 din 28 aprilie 2015). De altfel, Codul de procedura penala din 1968 asigura un standard mai ridicat de protectie, oferind, potrivit art. 168 alin. (1), dreptul oricarei parti/persoane interesate de a se plange, in orice faza a procesului, nu numai in contra modului de aducere la indeplinire a unei masuri asiguratorii, ci si impotriva masurii insesi.

28. Totodata, potrivit art. 24 alin. (1) din Constitutie, "Dreptul la aparare este garantat." Prin redactarea sa, aceasta garantie constitutionala nu vizeaza doar apararea referitoare la faza procesului penal desfasurata in fata primei instante de judecata (de exemplu, prin propunerea si producerea de probe in fata instantei de fond, prin concluzii puse in cadrul dezbaterilor), ci vizeaza, deopotriva, si dreptul de aparare prin exercitarea cailor legale de atac impotriva unor constatari de fapt sau de drept ori unor solutii adoptate de o instanta de judecata, dar care sunt considerate gresite de catre unul sau altul dintre participantii la procesul penal. Este evident ca, in situatia in care persoana interesata este impiedicata sa exercite pana la solutionarea cauzei pe fond o cale de atac impotriva legalitatii si temeiniciei incheierii judecatorului de camera preliminara sau a instantei de judecata de luare a unei masuri asiguratorii **sau nu are nicio cale de atac impotriva unei astfel de incheieri dispusa de instanta de judecata cu prilejul solutionarii apelului**, aceasta nu isi poate valorifica si apara drepturile fundamentale in fata unei instante de control judiciar.

29. In ceea ce il priveste pe procuror, Curtea constata ca, in virtutea rolului sau constitutional statuat de art. 131 din Constitutie si raportat la scopul instituirii acestor masuri stabilite in art. 249 alin. (1) din Codul de procedura penala, si acesta justifica interesul in a formula, in aceleasi conditii ca inculpatul, partea responsabila civilmente sau orice alta persoana interesata, contestatie separata cu privire la masura asiguratorie dispusa in procesul penal de catre judecatorul de

camera preliminara ori de catre instanta de judecata competenta sa solutioneze cauza pe fond sau in apel. In plus, dreptul la un proces echitabil presupune ca atat apararea, cat si acuzarea trebuie sa beneficieze nu numai de dreptul de a lua cunostinta de toate piesele, observatiile sau elementele de proba propuse judecatorului de natura sa ii influenteze decizia ori de a le discuta si comenta, ci si de dreptul de a uza de aceleasi cai de atac. Totodata, Curtea Europeana a Drepturilor Omului a statuat in jurisprudenta sa ca principiul contradictorialitatii, ca o garantie a dreptului la un proces echitabil, nu priveste numai partile intre ele, ci si Ministerul Public sau chiar o alta jurisdictie independenta, participanta, potrivit normelor nationale, la o faza superioara a procesului (a se vedea in acest sens Hotararea din 18 februarie 1997, pronuntata in Cauza Niderost-Huber impotriva Elvetiei, paragrafele 23, 27, 31).

30. In lipsa asigurarii unui control judecatoresc eficient asupra masurii de indisponibilizare a bunurilor in cursul unui proces penal, statul nu isi indeplineste obligatia constitutionala de a garanta proprietatea privata persoanei fizice/juridice. Obligatia de garantare se refera atat la indatorirea statului de a se abtine de la orice afectare a dreptului de proprietate privata, cat si la reglementarea din punct de vedere normativ a unor masuri pozitive apte sa asigure linistita posesie, folosinta si dispozitie asupra bunurilor. Or, crearea unui cadru normativ care fragilizeaza garantiile pe care statul trebuie sa le stabileasca in privinta atributelor dreptului de proprietate privata duce la nesocotirea obligatiei sale asumate prin textul Constitutiei si implicit la incalcarea dreptului de proprietate privata. Totodata, Curtea retine ca vulnerabilizarea proprietatii private a persoanei are drept efect crearea unui regim de insecuritate juridica a acesteia, dreptul sau de proprietate devenind iluzoriu.

31. In concluzie, lipsa unei cai de atac separate impotriva luarii masurii asiguratorii de catre judecatorul de camera preliminara sau de catre instanta de judecata, fie ca este instanta de fond sau de apel, contravine **dreptului consacrat de art. 21 alin. (1) si (3), art. 44 si art. 129 din Constitutie**.

32. Asa fiind, Curtea constata ca solutia legislativa consacrata de art. 250 alin. (6) din Codul de procedura penala este neconstitutionala si impune, pe cale de consecinta, instituirea unei cai de atac separate impotriva incheierii prin care a fost luata masura asiguratorie de catre judecatorul de camera preliminara ori de catre instanta de judecata, fie de fond, fie de apel.

33. Curtea Constitutionala reafirma faptul ca, potrivit dispozitiilor art. 147 alin. (4) din Legea fundamentala, "De la data publicarii, deciziile sunt general obligatorii si au putere numai pentru viitor". In jurisprudenta sa, Curtea a statuat, cu valoare de principiu, ca forta obligatorie ce insoteste actele jurisdictionale, deci si deciziile Curtii Constitutionale, se ataseaza nu numai dispozitivului, ci si considerentelor pe care se sprijina acesta. Astfel, Curtea a retinut ca atat considerentele, cat si

dispozitivul deciziilor sale sunt general obligatorii si se impun cu aceeasi forta tuturor subiectelor de drept (a se vedea, in acest sens, Decizia Plenului Curtii Constitutionale nr. 1 din 17 ianuarie 1995 privind obligativitatea deciziilor sale pronuntate in cadrul controlului de constitutionalitate, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995, Decizia nr. 1.415 din 4 noiembrie 2009, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009, si Decizia nr. 414 din 14 aprilie 2010, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010). In consecinta, atat Parlamentul, cat si Guvernul, respectiv autoritatile si institutiile publice urmeaza sa respecte intru totul atat considerentele, cat si dispozitivul prezentei decizii.

34. Totodata, in privinta efectelor deciziilor Curtii Constitutionale, potrivit art. 147 alin. (1) din Constitutie, "Dispozitiile din legile si ordonantele in vigoare, precum si cele din regulamente, constatate ca fiind neconstitutionale, isi inceteaza efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curtii Constitutionale daca, in acest interval, Parlamentul sau Guvernul, dupa caz, nu pun de acord prevederile neconstitutionale cu dispozitiile Constitutiei. Pe durata acestui termen, dispozitiile constatate ca fiind neconstitutionale sunt suspendate de drept." De asemenea, odata cu publicarea deciziei Curtii Constitutionale, legiuitorul, in temeiul art. 147 alin. (1) din Constitutie, are obligatia de a pune de acord solutia legislativa criticata cu dispozitiile Constitutiei constatate a fi incalcate prin prezenta decizie, asadar, implicit, cu decizia Curtii Constitutionale, ale carei considerente si dispozitiv sunt general obligatorii (a se vedea, in acest sens, Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragraful 77), si sa procedeze, in consecinta, la respectarea exigentelor constitutionale. Pana la adoptarea solutiei legislative corespunzatoare, ca o consecinta a prezentei decizii de admitere a exceptiei de neconstitutionalitate, Curtea constata ca instantele judecatoresti urmeaza sa aplice in mod direct art. 21 alin. (1) si (3) si art. 129 din Constitutie.

35. Pentru considerentele expuse mai sus, in temeiul art. 146 lit. d) si al art. 147 alin. (4) din Constitutie, al art. 1 - 3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d), al art. 29 si al art. 33 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUTIONALA
In numele legii
DECIDE:

Admite exceptia de neconstitutionalitate ridicata direct de Avocatul Poporului si constata ca solutia legislativa cuprinsa in art. 250 alin. (6) din Codul de procedura

penala care nu permite si contestarea luarii masurii asiguratorii de catre judecatorul de camera preliminara ori de catre instanta de judecata este neconstitutionala.

Definitiva si general obligatorie.

Decizia se comunica celor doua Camere ale Parlamentului, Guvernului si Avocatului Poporului si se publica in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

Pronuntata in sedinta din data de 20 ianuarie 2016.

PRESEDINTELE CURTII CONSTITUTIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru
